

İNSAN ALVERİ CİNAYƏT TƏRKİBİNİN SUBYEKTİV ƏLAMƏTLƏRİ

Sevinc Usub qızı Hüseynova,
Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası
Hüquq və İnsan Haqları İnstitutunun
Cinayət hüququ və cinayət prosesi
şöbəsinin böyük elmi işçisi, hüquq üzrə
fəlsəfə doktoru.
e-mail: sevhuseyn@yahoo.com

Cinayət hüquq nəzəriyyəsində subyektiv əlamətlərə cinayətin subyektivinin və subyektiv cəhətinin aid edilməsi qəbul olunmuşdur.

Cinayət hüququnda cinayətin subyektiv dedikdə – cinayət qanunvericiliyində cinayət kimi nəzərdə tutulmuş əməli qəsdən və ya ehtiyatsızlıqdan törətmiş, həmin əməlin törədildiyi zaman qanunla müəyyən olunmuş yaş həddinə çatmış, anlaqlı olan, bəzi hallarda isə konkret cinayət hüquq normasında göstərilmiş xüsusi əlamətlərə malik olan və törətdiyi əmələ görə cinayət məsuliyyəti daşımaq iqtidarında olan şəxs başa düşülür. Cinayətin subyektiv cəhətini isə təqsirin konkret forması, motiv, məqsəd və emosiyalarla səciyyələnən, cinayət törədərkən şəxsin şüur və iradəsində gedən daxili proseslər haqqında təsəvvür yaradan cinayət tərkibinin elementi kimi ifadə etmək olar (1, 204-206).

Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin “Cinayət məsuliyyətinin ümumi şərtləri” adlanan 19-cu maddəsində göstərilir ki, bu Məcəllə ilə müəyyən olunmuş yaş həddinə çatmış və cinayət törətmiş anlaqlı şəxs cinayət məsuliyyətinə cəlb edilir (2).

Cinayətin subyektiv cinayət tərkibinin bir elementidir, onsuz cinayət və cinayət məsu-

Cinayətin subyektiv və subyektiv əlamətləri mahiyyət etibarilə cinayətin subyektiv əlamətlərinin məcmusunu təşkil edir. Ona görə də bu məqalə insan alveri cinayət tərkibinin subyektiv və subyektiv cəhətindən bəhs edir. AR CM-nin 144-1-ci maddəsində nəzərdə tutulan cinayətin subyektiv 16 yaşına çatmış istənilən anlaqlı fiziki şəxs ola bilər. CM-nin 144-1-ci maddəsi – insan alveri cinayəti subyektiv cəhətdən birbaşa qəsdlə xarakterizə olunur. Təqsirli şəxs insana münasibətdə həyata keçirilən əməllərin ictimai-təhlükəli xarakterini tərk edir və bu hərəkətləri törətməyi arzu edir. AR CM-nin 144-1.1 və 144-1.2-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş – insana münasibətdə cəlb etmə, gizlədilmə, daşınma, verilmə və s. bu kimi hərəkətlərə münasibətdə təqsirli şəxsin psixi münasibəti birbaşa qəsd, zərərçəkən şəxsin ölümünə, sağlamlığına ağır zərər vurulmasına və ya digər ağır nəticələr münasibətdə təqsirin ehtiyatsızlıq forması ilə xarakterizə olunur.

Açar sözlər: insan alveri, cinayət tərkibi, cinayətin subyektiv, cinayətin subyektivcəhəti, motiv, məqsəd, emosiya, ictimai təhlükəli əməl, təqsirli şəxs, cinayət məsuliyyəti.

liyyəti yoxdur. Ancaq anlaqlı şəxslər törədikləri ictimai-təhlükəli əmələ görə məsuliyyət daşıya bilərlər. Təqsirin və məsuliyyətin vacib şərti olan anlaqlıq dedikdə “şəxsin öz əməlinin xarakterini dərk etməsi və ona rəhbərlik etməsi, habelə bununla əlaqədar törədilən ictimai-təhlükəli əmələ görə cavabdeh olmaq qabiliyyəti” başa düşülür. “Anlaqlılıq” anlayışının cinayət-hüquqi mahiyyətini bir çox hüquqşünaslar təhlil etmişlər. Məsələn, A.V.Naumov bununla bağlı yazır: “...törədilmiş ictimai təhlükəli hərəkətə görə cinayət məsuliyyətini yalnız cinayət subyekti ola bilən anlaqlı şəxslər, yəni ağıl və iradəyə malik olan şəxslər ola bilər. Yalnız bu şəxslər öz hərəkətini başa düşə və idarə edə bilərlər. Bu qabiliyyətdən məhrum olan, yəni öz hərəkətini başa düşməyən və başa düşmədiyi üçün də idarə edə bilməyən şəxs anlaqsız hesab edilir və cinayət məsuliyyətinə cəlb olunmur. Onlara qarşı yalnız tibbi xarakterli, həm də məcburi tədbirlər görülməlidir” (4, 218).

Eyni zamanda professor F.Y.Səməndərovun qənaətinə görə “Anlaqlılıq şəxsin öz əməlinin xarakterini dərk etmək və ona rəhbərlik etmək, habelə bununla əlaqədar törədilən ictimai təhlükəli əmələ görə cavabdeh olmaq qabiliyyətidir. Törədilən ictimai təhlükəli əmələ görə ancaq anlaqlı şəxslər cinayət məsuliyyəti daşıya bilərlər. Anlaqlılıq təsirin və məsuliyyətin vacib şərtidir. İctimai təhlükəli əməli törətsə də, anlaqsız olan şəxs təqsirli sayılmır və cinayət məsuliyyətinə cəlb edilə bilməz. Cəza yalnız islah etmək, habelə yeni cinayətdən çəkəndirmək məqsədilə kriminal əməli etməkdə təqsirli olan şəxslərə tətbiq edilir. Göründüyü kimi, belə məqsədin həyata keçirilməsi ancaq normal psixi qabiliyyətə malik şəxs barəsində mümkündür.

Anlaqsız şəxs cəzanın islahedici və xəbərdaredici təsirini qəbul etməyə qadir olmur”. (6, 258-266).

Cinayətin subyekti olmaq üçün tələb olunan yaş həddi hazırda qüvvədə olan qanunla müəyyən edilmişdir. Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin “Cinayət məsuliyyətinə cəlb etməyə imkan verən yaş həddi” adlanan 20-ci maddəsində cinayət törədənədək on altı yaş tam olmuş şəxslərin hansı əməllərə görə cinayət məsuliyyətinə cəlb edilməsinin mümkünlüyü konkret olaraq göstərilmişdir. Bu mənada CM-nin 144-1-ci maddəsi ilə nəzərdə tutulmuş cinayət tərkibinin subyekti 16 yaşına çatmış istənilən anlaqlı, fiziki şəxs ola bilər. Qanunverici hesab etmişdir ki, yaşı 16-dan az olan şəxslər özlərinin şüurunun və əqli fəaliyyətinin hələ tam formalaşmaması səbəbindən törədilən hərəkətlərin xarakterini və ictimai təhlükəlilik dərəcəsinə dərk etmək iqtidarında deyildirlər və buna görə də həmin maddənin subyekti ola bilməzlər.

İnsan alveri cinayətindən zərərçəkmiş şəxs barəsində Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 144-1.1-ci maddəsində nəzərdə tutulan hərəkətləri həyata keçirən hər iki tərəf ümumi əsaslarla cinayət məsuliyyəti daşıyır. CM-in 99-4-cü maddəsində göstərilən şərtlər olduqda, CM-in 144-1-ci maddəsində nəzərdə tutulan cinayətin törədilməsi ilə bağlılığı olan hüquqi şəxsə cinayət-hüquqi tədbirlər tətbiq oluna bilər.

İnsan alveri cinayətinin yetkinlik yaşına çatmayan şəxs barəsində törədilməsinin Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 144-1.2.3-cü maddəsi ilə tövsif edilməsi üçün zərərçəkmiş şəxs cinayət törədilənədək 18 yaşına çatmamalıdır. Təqsirkar 18 yaşına çatmayan şəxsi insan alverinin predmetinə çevirdiyini dərk edir və onun barəsində CM-

in 144-1.1-ci maddəsində göstərilən əməlləri törətməyi arzu edir. Əməlin CM-in 144-1.2.3-cü maddəsi ilə tövsif edilməsi üçün təqsirkarın zərərçəkmiş şəxsin 18 yaşına çatmadığını dərk etməsi zəruridir. Əgər o, bu əlaməti dərk etməmişdirsə, onun əməli ağırlaşdırıcı tərkib əlamətləri olmadıqda, CM-in 144-1.1-ci maddəsi ilə tövsif edilmişdir (3, 496-503).

İnsan alveri cinayətindən zərərçəkmiş şəxs barəsində Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 144-1.1-ci maddəsində nəzərdə tutulan hərəkətləri həyata keçirən hər iki tərəf ümumi əsaslarla cinayət məsuliyyəti daşıyırlar. İctimai təhlükəli əməl, ictimai təhlükəli nəticə, səbəbiyyət əlaqəsi və s. kimi cinayətin subyektiv tərəfinin əlamətləri cinayətin zahiri xüsusiyyətidirsə, cinayətin təqsir, cinayətin motivi və məqsədi, habelə cinayətin edilmə anında təqsirli şəxsi emosional vəziyyəti kimi cinayətin subyektiv tərəfinin elementləri onun daxili xüsusiyyəti, cinayətin törətdiyi kriminal əmələ daxili, psixi münasibətidir.

Cinayətin subyektiv cəhətinin zəruri əlamətlərindən birini təqsir təşkil edir. Həmin əlamət Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 7-ci maddəsindən, 14.1-ci maddəsindən və 24.1-ci maddəsindən irəli gəlir.

Təqsirə görə məsuliyyət prinsipi Cinayət Məcəlləsinin 7-ci maddəsində nəzərdə tutulmuşdur. Həmin maddənin 1-ci hissəsinə uyğun olaraq yalnız törətdiyi ictimai təhlükəli əmələ (hərəkət və ya hərəkətsizliyə) və onun nəticələrinə görə təqsiri müəyyən olunmuş şəxs cinayət məsuliyyətinə cəlb edilə və cəzalandırılma bilər. Bu normadan görüldüyü kimi, təqsirə görə məsuliyyət prinsipinə əsasən hər hansı fərd ancaq ictimai təhlükəli əməlinə və onun şəxsiyyətə, cəmiyyətə və

dövlətə zərər vuran nəticəsinə müəyyən psixi münasibəti mövcud olduqda məsuliyyət daşıya bilər. Əgər şəxs yol verdiyi əməlin ictimai təhlükəli nəticələrini dərk etməmişdirsə, yaxud dərk etmək imkanına malik olmamışdırsa, belə əmələ görə onun məsuliyyəti yaranmır.

Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 14.1-ci maddəsində cinayət qanunvericiliyində ilk dəfə olaraq cinayət sayılan əməllərin əlamətlərini tam əhatə edən anlayış verilmişdir. Cinayət dedikdə, qanunla qadağan edilən, ictimai təhlükəli, təqsirli, cəzalanmalı olan əməl başa düşülür. Cinayətə verilən bu anlayış formal-maddi xarakterli olmaqla, eyni zamanda cinayət əməlinin daha iki əlamətini – əməlin təqsirli və cəzalandırılmalı olması kimi mühüm əlamətlərini özündə əks etdirir. Əməlin qanunla qadağan olunması onun formal əlaməti, ictimai təhlükəli olması isə onun maddi əlaməti sayılır. Qanunun bu normasında əməl dedikdə, insanın hərəkət və ya hərəkətsizlikdə ifadə olunan davranışı başa düşülür. Hərəkət hər bir insanın fəal iradi fəaliyyətində təzahür edir. Hərəkətsizlik dedikdə isə, müəyyən hərəkəti etməyə borclu olan insanın üzərinə düşən öhdəlikləri yerinə yetirməməkdə ifadə olunan passiv iradi fəaliyyəti nəzərdə tutulur.

Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 24.1-ci maddəsində deyilir ki, əməli (hərəkət və ya hərəkətsizliyi) yalnız qəsdən və ya ehtiyatsızlıqdan törətmiş şəxs cinayət törətməkdə təqsirli sayılır. Cinayət Məcəlləsinin 24-cü maddəsi təqsirin formalarını müəyyən edərkən bu Məcəllənin 7-ci maddəsində təsbit edilmiş təqsirə görə məsuliyyət prinsipinin məntiqi davamı kimi çıxış edir. İstinad olunan hər iki maddədəki

cinayət-hüquq norması təqsiri cinayət tərkibinin zəruri əlaməti, cinayət məsuliyyətinin və cinayət cəzasının subyektiv əsası qismində nəzərdə tutur.

Beləliklə, təqsir dedikdə, şəxsin törətdiyi ictimai təhlükəli əmələ (hərəkət və ya hərəkətsizliyə) və onun nəticələrinə qəsd və ya ehtiyatsızlıq formasında psixi münasibəti başa düşülür.

Təqsir cinayətin motivi və məqsədləri, cinayətin edilmə anında, cinayətkarın emosional vəziyyəti kimi cinayətin subyektiv tərəfini yaradan əlamətlərin “fərqli məzmunlarına baxmayaraq bu əlamətlər cinayətin subyektiv tərəfini yaradan eyni bir qrupda birləşirlər, çünki onların hamısı cinayət törətmiş şəxsin psixikasında baş verən prosesləri xarakterizə edir” (4, 230).

Motiv və məqsəd cinayətin subyektiv cəhətinin elementlərindəndir. Cinayət işlərinin istintaqı zamanı təqsir kimi cinayətin motiv və məqsədi də araşdırılır və aydınlaşdırılır. Motiv və məqsəd qəsd formalaşdırır və onu icra etməyə yönəldir. Motiv cinayət tərkibinin subyektiv cəhətinin fakultativ ünsürü olduğu üçün bütün tərkiblərə daxil edilmir. Lakin belə vəziyyət heç də məhkəmələri cinayətin motiv və məqsədini aydınlaşdırmaqdan azad etmir. Cinayətin motiv və məqsədinə həm də cəzanın fərdiləşdirilməsində mühüm əhəmiyyət verilir.

Cinayət prosesual qanunvericilik motivin cinayət tərkibinin subyektiv tərəfinin zəruri elementi olub-olmamasından asılı olmayaraq məhkəmələr və istintaq orqanları tərəfindən cinayətkar qəsdin motivlərinin öyrənilməsinin vacibliyini göstərir. “Motivin müəyyənləşdirilməsinin zəruriliyi cinayət-prosessual qanunvericiliyin tələblərindən irəli gəlir. Müvafiq cinayət tərkibinə daxil olub-olmamasından

asılı olmayaraq, motiv, hər bir cinayət işində sübut olunmalı hallar sırasına daxil edilir. Cinayətin motivi həmişə sübut predmetidir. Hər bir cinayət işində motiv müəyyən edilməlidir, çünki bunsuz nəinki cinayətin düzgün təsvir edilməsi, hətta cəzanın fərdiləşdirilməsi də mümkün deyildir” (4, 261-262).

Motivdən fərqli olaraq, məqsəd törədiləcək cinayətin xarici aləmdə yaradacağı arzu olunan dəyişiklik barəsində şəxsin təsəvvürüdür. Cinayətin məqsədi cinayətin nəticəsi anlayışına yaxındır, lakin bunlar eyni mənalı anlayışlar deyildir. Cinayətin nəticəsi obyektiv amil olduğu halda cinayətin məqsədi subyektiv amillər sırasına daxildir. Məqsədin həyata keçirilməsi nəticəyə gətirib çıxarır.

Məqsəd sözü gedən cinayət tərkibinin zəruri əlamətidir. İnsan alveri cinayəti aşağıdakı məqsədlərlə törədilə bilər: 1) şəxsin alqı-satqısı və ya ona sahibliklə əlaqədar digər əqdlərin bağlanması; 2) şəxsin istismar edilməsi. Məqsəd bu cinayət tərkibini adam oğurluğu cinayətindən fərqləndirən əlamətlərdən biridir. Adam oğurluğu cinayəti istənilən məqsədlə törədilə bildiyi halda, insan alveri cinayəti yalnız şəxsin alqı-satqısı və ya ona sahibliklə əlaqədar digər əqdlərin bağlanması, yaxud onun istismar edilməsi məqsədilə törədilə bilər. İnsan alveri cinayətindən zərərçəkmiş şəxsin alqı-satqısı dedikdə, həmin şəxsin əvəzli əsaslarla digər şəxslərə satılması və ya digər şəxslərdən alınması başa düşülür.

Cinayətin subyektiv cəhətinin ünsürlərindən birini də emosiya təşkil edir. Emosiya insanın hiss keçirmə, həyəcanlanma, iztirabla yaşama kimi psixi halıdır. Emosional hisslər insan fəaliyyətinə az-çox təsir göstərir. Emosiya insan fəaliyyətinin, eləcə də kriminal fəaliyyətin müəyyən komponentlərindən biridir.

Beləliklə, motiv, məqsəd və emosional vəziyyət cinayətin subyektiv cəhətinin ünsürü kimi aşağıdakı hallarda hüquqi əhəmiyyət kəsb edir: əvvəla, motiv, məqsəd və emosional vəziyyət cinayət tərkibinə müstəqil əlamət kimi daxil ola bilər və belə hallarda onlar cinayətin tövsifində iştirak edir; ikincisi, motiv, məqsəd və emosional vəziyyət cəzayı yüngülləşdirən və ağırlaşdıran hallar sırasında nəzərdə tutulduğundan konkret iş üzrə bu hallar müəyyən edildikdə (əgər tərkibə əlamət kimi daxil deyildirsə) cəza təyini zamanı nəzərə alınır. Nəhayət, qanunda nəzərdə tutulmayan hallarda da cinayətin motiv və məqsədi aydınlaşdırmadan cinayətkarın şəxsiyyətini düzgün qiymətləndirmək olmaz (6, 225-231).

İnsan alveri cinayəti subyektiv cəhətdən birbaşa qəsdlə törədilir. Təqsirkar insan alveri cinayətindən zərərçəkmiş şəxs barəsində Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 144-1-ci maddəsində göstərilən əməllərin törədilməsinin ictimai təhlükəli olduğunu dərk edir və belə əməlləri törətməyi arzu edir. Cinayətin motivləri müxtəlif ola bilər: tamah, intiqam, öz şəxsiyyətini başqa şəxslərin fəvqündə qoymaqla "ağalığı" etmək hissləri və s. Motiv şərh olunan cinayət tərkibinin zəruri əlaməti olmadığına görə cinayətin hər hansı motivlə törədilməsi əməlin bu maddə ilə tövsifinə mane olmur (3, 500).

Hər bir cinayət işinin istintaqı gedişində və işə məhkəmədə baxılması prosesində təqsirkarın törətdiyi ictimai təhlükəli hərəkətlərə və meydana çıxmış zərərli nəticələrə, habelə qanunda göstərilən tövsifedici, yaxud yüngülləşdirici hallara psixi münasibəti aydınlaşdırılır. Bütün bunlar cinayət qanunvericiliyi ilə nəzərdən keçirilən istənilən cinayətin subyektiv əlamətlərinə aid edilmişdir.

Hüquq ədəbiyyatında qeyd edilir ki, cinayətin subyektiv cəhəti üzrə tövsif həyata keçirilərkən nəzərə almaq lazımdır ki, cinayət qanunu ancaq təqsirkarın törətdiyi cinayətə psixi münasibətinin ciddi müəyyən formada ifadə olunmuş psixi münasibətini cinayətin subyektiv cəhəti hesab edir.

Professor F.Y.Səməndərov yazır ki, cinayətin subyektiv cəhəti cinayətin bilavasitə törədilməsi ilə əlaqədar psixi fəaliyyətdir. Cinayətin subyektiv cəhəti ictimai təhlükəli əməli etməyə qətiyyət yaradan, dərk edilən tələbatı, əməlin obyektiv əlamətlərinin şüurda inikasını (yaxud inikas imkanını) və bunlara münasibəti ifadə edir. Yalnız idrak nəzəriyyəsi mövqeyindən insanın psixi münasibəti kimi təqsiri, cinayətin motiv və məqsədini düzgün anlamaq olar. Kriminal əmələ qədər vadar edən daxili tələbatlar, əməlin motiv və məqsədi formalaşır, faktiki törədiləcək əməlin subyektiv elementləri şüurda inikas edilir, ona seçici, fəal, müsbət, yaxud da mənfi psixoloji münasibət ifadə olunur. Burada psixoloji inikas həm də psixoloji münasibəti ifadə etdiyi üçün, təqsir də subyektin qəsd edilən sosial sərvətlərə münasibətini ifadə etmiş olur (5, 191).

Cinayət hüququ elmində hamılıqla qəbul olunmuşdur ki, cinayətin subyektiv cəhəti əqli, iradi və emosional maraqlarla, bunların müxtəlif çalarları ilə və həm əməlin özünə, həm də onunla bağlı olan, eləcə də ondan əvvəl gələn, onunla eyni bir vaxtda mövcud olan və ya gələcək zamana aid olan birləşmələrdə ifadə olunur. Törədilmə münasibətinin formalaşması şəxsin obyektiv hallarla qarşılıqlı əlaqəsi (bu halların şəxs tərəfindən dərk edilməsi və qiymətləndirilməsi) zamanı baş verir və bu hal dəyişkən xarakterə malikdir. Həmin münasibət cinayətin törədilməsi

prosesində də dəyişə bilər. Tərədilənə münasibət prosesi təqsirkarın psixi fəaliyyətinin nəticəsidir (1, 205).

Beləliklə, məlum oldu ki, cinayətin subyekti ictimai təhlükəli əməli törədən və buna görə qanunauyğun cinayət məsuliyyəti daşımaq qabiliyyəti olan şəxsdir. Cinayətin subyekti cinayətin dörd tərkib ünsürdən biridir. Buna görə də cinayətin subyekti cinayət tərkibinə zəruri əlamət kimi daxil olur. Əməldə cinayət qanunu ilə müəyyən edilən subyekt əlaməti olmadıqda cinayət tərkibi mövcud olmur. Nəhayət, cinayət sosial hadisə olduğundan cinayətin də subyekti ağıla və iradə azadlığına malik olan insan ola bilər. Belə mövqə cinayət qanunvericiliyinin vəzifələrinə, onun prinsiplərinə uyğundur.

Həmçinin insanın daxili psixi elementləri onun daxili fəaliyyətinin göstəriciləridir. Həmin daxili fəaliyyət cinayətin subyektiv məzmununu bildirir və cinayət tərkibinin müstəqil elementini – cinayətin subyektiv cəhətini

xarakterizə edir. Ona görə də cinayətin subyektiv cəhəti təqsirkarın iradə və şüurunun törətdiyi əməllə əlaqəsini əks etdirir.

İstifadə edilmiş ədəbiyyat

1. Ağayev İ.B. Cinayət tərkibi: Dərs vəsaiti. Bakı: Təhsil, 2005, 496 s.
2. Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsi. Bakı: Digesta, 2018, 472 s.
3. Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin Kommentariyası. I hissə / hüquq elmləri doktoru, professor Firudin Yusif oğlu Səməndərovun redaktəsi ilə. Bakı, 2018, 704 s.
4. Naumov A.V. Rusiya cinayət hüququ. Ümumi hissə. Mühazirə kursu. Bakı: Qanun, 1998, 640 s.
5. Səməndərov F.Y. Cinayət hüququnda cəza problemi: tarix və müasirlik. Bakı: Bakı Universiteti nəşriyyatı, 2009, 286 s.
6. Səməndərov F.Y. Cinayət hüququ. Ümumi hissə. Bakı: "Hüquq Yayın Evi" nəşriyyatı, 2018, 724 s.

SUBJECTIVE FEATURES OF THE COMPOSITION CRIME OF TRAFFICKING

Sevinj Usub Huseynova

The subject and the subjective signs of a crime are essentially a set of subjective signs of a crime. Therefore, this article describes the subjective and subjective aspects of the crime of human trafficking. The subject of a crime under article 144-1 of the Criminal code of the Republic of Azerbaijan may be any sane person who has reached the age of 16. Article 144-1 of the Criminal code - the crime of human trafficking is subjectively characterized by direct intent. The accused leaves the socially dangerous nature of the actions committed against the person and wishes to commit these actions. 144-1. 1 and 144-1.2 of the criminal code of the Republic of Armenia-attraction, concealment, transportation, delivery, etc. in relation to a person. the mental attitude of the perpetrator in relation to such actions is characterized as direct encroachment, careless form of guilt in connection with the death of the victim, causing serious harm to his health or other serious consequences.

Key word: human trafficking, crime structure, subject of crime, subjective side of the crime, motive, goal, emotion, socially dangerous act, guilty person, criminal liability.

SUBYЕКТИВНЫЕ ПРИЗНАКИ СОСТАВА ПРЕСТУПЛЕНИЯ ТОРГОВЛИ ЛЮДЬМИ

Севиндж Усуб кызы Гусейнова

Субъект и субъективные признаки преступления по существу составляют совокупность субъективных признаков преступления. Поэтому эта статья рассказывает о субъективном и объективном аспекте состава преступления в торговле людьми. Субъектом преступления, предусмотренного статьей 144-1 Уголовного кодекса Азербайджанской Республики, может быть любое вменяемое лицо, достигшее 16-летнего возраста. Статья 144-1 Уголовного кодекса - преступление торговли людьми субъективно характеризуется прямым умыслом. Обвиняемый оставляет общественно-опасный характер действий, совершаемых в отношении человека, и желает совершить эти действия. 144-1.1 и 144-1.2 УК АР-привлечение, сокрытие, перевозка, выдача и т.д. по отношению к человеку. психическое отношение виновного по отношению к таким действиям характеризуется как прямое посягательство, неосторожная форма вины в связи со смертью потерпевшего, причинением тяжкого вреда его здоровью или иными тяжкими последствиями.

Ключевые слова: торговля людьми, состав преступления, субъект преступления, субъективная сторона преступления, мотив, цель, эмоция, общественно опасное деяние, виновное лицо, уголовная ответственность.

İNSAN TİCARETİNİN ÖZNESEL BELİRTİLERİ

Sevinj Usub gizi Huseynova,
Azərbaycan Ulusal Bilimler Akademisi Hukuk ve İnsan Hakları
Enstitüsü Ceza Hukuku ve Ceza Muhakemeleri Usulü Bölümü
kıdemli araştırmacısı Hukukta Felsefe Doktoru.
e-posta: sevhuseyn@yahoo.com

Suçun öznesi ve öznel özellikleri özünde suçun bir dizi öznel özellikleridir. Bu nedenle bu makale insan ticareti suçunun konusunu ve öznel yönünü ele almaktadır. Azerbaycan Cumhuriyeti Ceza Kanununun 144-1. Maddesinde öngörülen suçun konusu, 16 yaşını doldurmuş aklı başında herhangi bir kişi olabilir. Ceza Kanununun 144-1. Maddesi - insan ticareti suçu öznel olarak doğrudan kasıtlı nitelendirilir. Suçlu şahıs aleyhine işlenen eylemlerin sosyal açıdan tehlikeli niteliğini terk eder ve bu tür eylemlerde bulunmak ister. Azerbaycan Cumhuriyeti Ceza Kanununun 144-1.1 ve 144-1.2. Maddelerinde öngörülmüştür - bir kişiye ilişkin olarak çekim, gizleme, nakliye, nakil vb. Suçlu kişinin bu tür eylemlere karşı zihinsel tutumu, doğrudan kasıt, ölüm, mağdurun sağlığına ciddi zarar veya diğer ciddi sonuçlara ilişkin ihmalkar bir suçluluk biçimiyle karakterize edilir.

Anahtar kelimeler: insan ticareti, suç örgütü delicti, suç konusu, suçun öznel doğası, saik, amaç, duygu, sosyal açıdan tehlikeli eylem, suçlu, cezai sorumluluk.

